

Tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych

Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER

Działanie Leader realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, zakłada m. inn., wsparcie dla tworzenia i rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego, czyli tworzenia infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych w celu udostępniania jej rolnikom i lokalnym producentom.

LEADER to rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), wspierany ze środków EFRROW. Może być realizowany na obszarach wiejskich, przez które rozumieć należy obszar kraju z wyłączeniem miast o liczbie mieszkańców większej niż 20 tys. Operacje realizowane w ramach Lokalnych Strategii Rozwoju powinny wykorzystywać lokalne zasoby, takie jak: surowce, miejscową infrastrukturę, lokalizację, dziedzictwo, potencjał mieszkańców, itp. oraz powinny w sposób bezpośredni przyczyniać się do realizacji celów określonych w LSR. W ramach LEADER wspierane będą operacje z zakresu małego przetwórstwa oraz tworzenie sieci w zakresie krótkich łańcuchów dostaw, rynków lokalnych oraz działań promocyjnych i marketingowych. Wspierane będą operacje w zakresie szeroko pojętej przedsiębiorczości, również mające na celu wyposażenie w niezbędną wiedzę lub umiejętności i kwalifikacje m.in. osób planujących rozpoczęcie działalności dodatkowej do działalności rolniczej oraz osób odchodzących z rolnictwa.

Czym jest taki inkubator ?

Inkubator przetwórstwa lokalnego - to podmiot działający w celu udostępnienia lokalnym producentom rolnym lub małym przetwórcom, infrastruktury (pomieszczeń wyposażonych w urządzenia i maszyny niezbędne do przetwarzania produktów spożywczych i przygotowania do sprzedaży), spełniającej wymagania weterynaryjne, sanitarne i ochrony środowiska.

Zasada funkcjonowania inkubatora przetwórstwa lokalnego polega na odpłatnym udostępnianiu rolnikom przetwarzającym produkty rolne, odpowiedniego zaplecza kuchennego. Przetwarzanie produktów spożywczych w odpowiednich warunkach higieniczno-sanitarnych przyczyni się do profesjonalnej produkcji domowej żywności oraz do ułatwienia rozwoju działalności gospodarczej. Zaawansowana forma inkubatora przetwórstwa lokalnego może też służyć przechowywaniu produktów oraz świadczyć usługi z zakresu pomocy prawnej, technologicznej lub marketingowej. Usługi świadczone przez inkubator będą mogły obejmować również przygotowanie narzędzi informatycznych potrzebnych do sprzedaży i dystrybucji produktów rolnych przez Internet.

Rolnik poniesie opłatę za korzystanie z pomieszczeń, maszyn i urządzeń oraz fachową pomoc, ale za to produkt przeznaczony do sprzedaży bezpośredniej będzie spełniał wymogi obowiązujących norm, co ułatwi wprowadzenie na rynek.

Sprzedaż bezpośrednia

Rolnik może sprzedawać nieprzetworzone produkty roślinne i zwierzęce z własnego gospodarstwa np. zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby, a także jaja, mleko, miód i ryby

w formie sprzedaży bezpośredniej. Natomiast jeżeli produkty z gospodarstwa podlegają jakiegokolwiek obróbce (np. poprzez obieranie, krojenie, wyciskanie soku), lub jeżeli są to produkty zwierzęce, to zachodzi obowiązek rejestracji tak prowadzonej działalności gospodarczej, przyjęcia zobowiązania podatkowego oraz określonych przepisami wymagań sanitarnych i weterynaryjnych, właściwych dla zakładów przetwórczych. Rolnik, chcący sprzedawać własne przetwory spożywcze, który nie ma zarejestrowanej działalności w zakresie przetwórstwa, korzystając z infrastruktury inkubatora, będzie mógł zalegalizować obrót żywnością.

Działanie LEADER w PROW 2014 - 2020

Zakres zadań wpisujących się w to przedsięwzięcie:

- tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych, będących przedsiębiorstwami spożywczymi, w których jest prowadzona działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzanie tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności tego przedsiębiorstwa jest przetwarzanie przy założeniu, że operacja zakładu korzystanie z infrastruktury inkubatora przez podmioty inne niż ubiegający się o przyznanie pomocy.

Beneficjenci:

- podmiot, który znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR, któremu nie została dotychczas przyznana pomoc na rozpoczęcie lub rozwijanie działalności gospodarczej w zakresie produkcji artykułów spożywczych lub produkcji napojów (osoba fizyczna, osoba prawna). O pomoc może ubiegać się również gmina, jeżeli jej obszar jest obszarem wiejskim objętym LSR, w ramach której zamierza realizować operację.

Pomoc jest przyznawana, jeżeli:

- a) beneficjent jest przedsiębiorstwem spożywczym, w którym jest prowadzona działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalnością jest przetwarzanie;
- b) operacja zakłada korzystanie z infrastruktury inkubatora przetwórstwa lokalnego przez podmioty inne niż ubiegający się o przyznanie pomocy;
- c) operacja zakłada utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę.

Wysokość pomocy:

- Ostateczna kwota pomocy dla danej operacji będzie ustalana przez LGD w ramach przyznanego limitu na utworzenie inkubatora przetwórstwa lokalnego - 500 000 PLN kwoty pomocy. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji części poniesionych kosztów kwalifikowalnych.

Warunki uzyskania pomocy:

Pomoc jest przyznawana podmiotowi spełniającemu warunki wymienione powyżej, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, jeżeli:

- 1) koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych;
- 2) operacja będzie realizowana nie więcej niż w 2 etapach, a wykonanie zakresu rzeczowego oraz złożenie wniosku o płatność końcową, nastąpi w terminie 2 lat od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.;
- 3) operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR, chyba że operacja dotyczy inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie obiektu budowlanego liniowego, którego odcinek będzie zlokalizowany poza tym obszarem;
- 4) inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele inwestycyjne, co najmniej przez okres realizacji operacji zgodny w wytycznymi rozporządzenia Rady (WE) nr 1303/2013;
- 5) operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;
- 6) minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 tys. złotych;
- 7) wnioskodawca wykaże, że:
 - a) posiada doświadczenie w realizacji podobnych projektów, lub
 - b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, lub
 - c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
 - d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji;
- 8) realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.

W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli numer identyfikacyjny został nadany spółce.

Biznesplan:

- sporządza się na formularzu opracowanym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i udostępnionym na stronie internetowej województwa.

- zawiera co najmniej:

- 1) opis wyjściowej sytuacji ekonomicznej;
- 2) wskazanie celów pośrednich i końcowych;
- 3) informacje dotyczące zasobów lub posiadanych kwalifikacji, niezbędnych ze względu na przedmiot operacji, którą zamierza realizować;
- 4) wskazanie planowanych do utworzenia miejsc pracy;
- 5) planowany zakres działań niezbędnych do osiągnięcia celów pośrednich i końcowych.

Koszty kwalifikowalne:

- do których zalicza się koszty:

- 1) ogólne do 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji,
- 2) zakupu robót budowlanych lub usług,
- 3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,

- 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
- 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie,
- 6) zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą – w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne,
- 7) zakupu rzeczy innych niż wymienione w pkt 5 i 6, w tym materiałów,
- 8) wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników,
- 9) podatku od towarów i usług (VAT) - które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, w formie nieodpłatnej pracy ustala się jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy i liczby 168.

Pomoc jest przyznawana w wysokości:

- 1) określonej w LSR, lecz nie wyższej niż:
 - a) 70% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
 - b) 100% – w przypadku pozostałych podmiotów;
- 2) 63,63% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku jednostki sektora finansów publicznych.

Środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane, jeżeli:

Koszty kwalifikowalne zostały:

- 1) poniesione:
 - a) po dniu podpisaniu umowy, a w przypadku kosztów ogólnych – od dnia 1 stycznia 2014 r.,
 - b) zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, a gdy te przepisy nie mają zastosowania – w wyniku wyboru przez beneficjenta wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego w umowie,
 - c) w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 tys. złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego;
- 2) uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy.

W ramach działania LEADER jeden przedsiębiorca nie może uzyskać wsparcia zarówno na utworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego, jak i na tworzenie lub rozwój przedsiębiorczości w zakresie przetwórstwa.

Źródło informacji:

<http://www.minrol.gov.pl/>

Opracowanie:

Ryszard Targosz